פה אבג מיי׳ פ״ז מהל׳

אסורות הלי יג סמג לאויו

מה טוש"ע י"ד סי" קמב סעיף יא:

רבינו חננאל

אמר רב מודה ר' יוסי

שאם נטע והבריך והרכיב

שמותר. ותניא בהדיא דר׳

הכפניות של ערלה והאילן

שניהן גורמין לזה הפרי ומודה ר' יוסי שמותר מכלל דר' יוסי זה וזה

גורת מוחר מכירא ליה וכי

איסורא דעבודת כוכבים

איסורא דעבודת כוכבי׳

לאיסורא דתרומה. ודחינן

ליה בין איסורא דעבודת כוכבים לשאר איסורי. והני מתנייתא ר' אליעזר

ירבנן נינהו דתנן שאור

שנפלו בתוך העיסה ואין

. באחד מהן שיעור כדי

לחמץ את העימה ווצמרפו יחימצו רבי אליעזר אומר אחר אחרון אני בא. פי׳

את השאור של חרומה

ואם של חולין נפל אחרון

מוחר וחכמים אומרים

. אלא אם היה בשאור של

תרומה שיעור כדי לחמץ

אלא שקדם וסילק את האיסור לשם אומר ר׳

אליעזר אם נפל שאור של חולין אחרון מותר

אבל לא סילקו אסור. אלמא סבר זה וזה גורם אסור. ואעפ״כ אם קדם

וסילק את השאור של תרומה שרי ר' אליעזר.

ודחי׳ וממאי דטעמא דרבי אליעזר כדאביי

יכו׳. אלא מהא דתנן

א) ב"ל מאי לאו הא דקתני

חולין ושל תרומה

לא לעולם לר' יוסי ייו

מ) פחחים כו: ערלה פ"ב מי״א לקמן עג: תמורה יב., ב) פסחים כז. [לקמן ע״ב], ג) באחרות יעב"ד, ד) וסוטה מג:], ד) [לעיל מח:], 1) [לעיל מג:], 1) [שס], **מ)** ול"ל אםו. ע) זהו דיבור יו) צל לנוסן, ש) או דיפור אחד עם הך דלמעלה. רש״א, י) [שבתיז:], ד) [וע״ע תום׳ בילה ג: ותוס' יבמות פא. ד"ה נחערבו ותוס' סנהדרין פ. ד"ה ואחרים ותום׳ זבחים עד: ד"ה ואב"א],

הגהות הב"ח (ה) גם' גמיר באיסורא אסור ואי גמיר בהיתירא מותר בין סלקיה: (ב) שם לדבריהם דרבנן קאמר: (ג) שם חודו לי מיהת. נ"ב פירוש חודו לי לקברתי דוה וזה גורם דאיסור היא ומ״ה אף בימות הגשמים (ד) רש"י ד"ה :מסור והבריך והרכיב או הבריך: (ס) ד"ה מאי לאו וכו' דהיתר ופרה ותאכל וכו׳ שאר וקרקע משחט וו תשתפי ומחכל וכרי שחר אכילות דלא שאני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורין וקשיא אמתני הס"ד: (ו) ד"ה אלא רבק וכו' בסוף מותר וכ"ש נפלו בבת אחת עד סיהא: (1) ד"ה אלא לעולם וכו' כ' יוסי היא דשמעי וכו' ולא שני ליה בין עבודת כוכבים: (ת) תום' ד"ה שאם נטע וכו' ואותו לשון וכו׳ באילן זקן והוי דבטלה אין הנדון דומה לראיה דההיא אפיי למ"ד זה וזה גורם אסור מותר דכיון שסבכה בזקנה דכיון שסבכה מקנה בטלה וכן משמע לשון מעלה: (ט) ד"ה שאם וכו' טבל ומעשר שני. נ"ב עיין בפ' כל שעה דף לד: (י) ד"ה והא רבנן וכו' נטע או הבריך או הרכיב לאו וכו' עלמו הוא מותר: (ל) ד"ה עד שיהא וכו' מדר' אליעור נשמע לרבון. נ"ב ולבחר הכי דקאמר אלא רבון דשאור שפיר פריך אלא רבנן דשאור דלמא שני להו איסורין משום דבעי למימר דר"ל דשאור ס"ל [אחר האחרון אני] בא אפי לא קדם וסלקיה נוכש... איסוריון זה וזה גורם מיחר אפי לר"א: (ט ד"ה יוליך וכו׳ ברישא :אחדש

מוסף רש"י

אחר אחרון אני בא. שהוא גורם את החימון ואם נפל האיסור בסוף אסורה (תמורה יב.). לא שנו. דאחר אחרון אני כא ואס נפל ההיתר במוף מותר, אלא שקדם וסילק את האיסור. מכיון שנפל בו היתר מי דהואיל וסילקו ועדיין לא החמין בטל והלך לו, ואע"ג דהועיל בו קלם שיכול זה אחרון לגמור חימוז על ידו. אעפ״כ כבר נטל לו ושוב אין חחר נטל לו ושוב אין חחר וניעור בו (פסחים בה.) ולא נשלם השיעור אפילו ע"י לטנט הטיעות לופינו עי לירוף (לקמן עג:). אבל לא קדם וסילק. ונגמר על ידי שניהם ואינו יכול ליבטל, אסור, אלמא זה וזה גורס חקור (פסחים כה.). משום דאחר אחרוז גמרו בהיתר מותר ואפילו

והבריך והרכיב. (ד) אם הבריך או הרכיב יחור של ערלה באילן זקן מותרים פירותיהן מיד אע"פ שלא מלאו להן שני ערלה דוה ווה גורם מותר וה"נ אמרינן בעלמאדי ילדה שסיבכה בזקנה בטלה. לשון אחר אם נטע האגוז של ערלה שהוא איסור הנאה

ולכשיגדל ונעשה נטיעה הבריכה והרכיבה באילן דהיתר מותר דאותן פירות שטוען אחר זמן באין נמי ע"י האילן של היתר וקשיא לי בלא הבריך ובלא הרכיב נמי איכא זה ווה גורם אגוז דאיסור וקרקע דהיתר: שני ליה לר' יוסי בין עבודת כוכבים לשחר חיסורין. דחע"ג דבשחר איסורין זה וזה גורם מותר ס"ל הכח חסור: בכרשיני עבודת כוכבים. של תקרובת עבודת כוכבים או שעבדום: מבור. עד שתכלה ממנה כל שבח הזבל ותהא בורה ולא יזרענה: **מרוה.** תכחש: מאי לאו הא. דקתני שדה תזרע ר' יוסי היא דשמעינו ליה דאמרה גבי ערלה זה וזה גורם מותר ה"ג תורע והורעים גדלים ע"י ובל דאיסור וקרקע דהיתר (ם) דלא שאני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורין וקשיא אמתני' ופרה תשחט ותאכל שאף היא היתה גדילה קודם לכן ע"י שאר אכילות: והא. דקתני שדה תבור רבנן היא דאמרים אף היא נעשית זבל כו' והא דשרי מתני' זורעין תחתיה ירקות הא שנינן ליהי מה שמשביח בנבייה פוגם בלל: הא ר"א והא רבנן. אבל לר׳ יוסי צעבודת כוכבים זה וזה גורם אסור ס"ל כדקתני מתני' ואי משום שוחק חורה הא שנינן ליה לעיל ואי משום ערלה שני ליה בין עבודת כוכבים לשחר חיסורין: שחור של חולין. ושחור חחר של תרומה: שנפלו לחוך עיסה. של חולין: כדי לחמץ. עיסה זו: אחר אחרון אני בא. אותו שנפל אחרון אם של חולין נפל אחרון ביטל את הראשון ומותר לזרים ואם של תרומה נפל אחרון אסור לזרים: ואמר אביי ל"ש. דאר"א אם אחרון חולין שמותר אלא שקדם וסילק את האיסור קודם נפילתו של זה שכשנפל זה ליכא למימר היתר מצטרף לאיסור להיות שיעור ליאסר ואע"פ שכבר נתן כח איסור בעיסה ולא היתה מחומלת ע"י אחר ים ואם לא בשביל ראשון ואפ״ה כיון דלא הוה בו מעולם שיעור חימון ליכא

למימר זה וזה גורם וביטל שני את הראשון: אבל אם לא קדם וסילק אם האיסור אסור. שאע"פ שנפל היתר לבסוף אסור דוה ווה גורם אסור ולרבנן זה וזה גורם מותר: משום דחתר חתרון חני בח. דהסבר גמרו באיסור אסור גמרו בהיתר מותר אבל היכא דנפלו בבת אחת לעולם קאמר לך זה וזה גורם מותר ס"ל: נטל הימנה עלים. מן האשרה. מתני׳ היא: חדש יותד. שהרי נעשה והוחזק מאיסורי הנאה: ישן. שכבר הוחזק ואין היסקו לחזקו אלא לאפות: יוצן. שלא יאפו בהיסק זה ונמלא שלא נהנה: אפה את הפת. בין בחדש שלננו וחזר והסיקו בעלי היתר בין בישן בהיסק של עלי איסור הוה ליה בתרוייהו זה וזה גורם שהפת שנאפית בו בחדש בהיסק שני באה ע"י גורם דאיסור שנתחזק בהן התנור מראשיתו וגורם היתר דהאי היסק וקתני הפת אסורה לר"א עד שיוליך הני דמי עלים דאיסור לים המלח. אלמא זה וזה גורם אסור: אלא רבנן דשאור. פליגי עלויה ואמרי זה וזה גורם מותר דקתני אפי׳ נפל איסור בסוף יו וכ״ש נפלו בבת אחת מותר עד שיהא באיסור לבדו כדי לחמץ: אלא לעולם הא. דקתני שדה תזרע ר' יוסי (ו) דשמעינן ליה גבי ערלה דאמר מותר וגבי עבודת כוכבים דקאמר [מג:] שוחק וזורה לרוח ולא שני בין עבודת כוכבים לשאר איסורין וטעמא לאו כדשנינן [מח:] משום דאזיל לאיבוד הוא ודקשיא לך ר׳ יוסי דמתני׳ דנבייה לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידכו דקאמריתו

כך כשנעשה נטיעה הבריך והרכיב באילן של היתר ^(ח) אותו לשון עיקר ומה שהקשה בקונט׳ אפי׳ לא הבריך והרכיב נמי לא דק דאין נקרא זה וזה גורם אלא כששניהם מענין אחד כמו שאם נמע והבריך והרכיב מותר וכי תימא שני ליה לר' יוםי בין שאר איםורין לעבודת כוכבים ומי שני ליה והתניא שדה שנודבלה בזבל עבודת כוכבים וכן פרה שנתפשמה בכרשיני עבודת כוכבים תני חדא "שדה תזרע פרה תשחם ותניא אידך שדה תבור ופרה תרזה מאי לאו הא ר' יוםי והא רבנן , לא הא ר"א והא רכנן הי ר"א ורבנן אילימא

ר"א ורבנן דשאור דתנן ישאור של חולין

ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה

כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצמרפו

וחימצו ר"א אומר אחר האחרון אני בא וחכ"א

בין שנפל איסור לכתחלה ובין שנפל

איסור לבסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי

לחמץ ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק

את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור

אסור וממאי דמעמא דר"א בדאביי דלמא

מעמא דר"א משום דאחר אחרון אני בא אי

גמיר באיסורא 🕫 אסורה ואי גמיר בהיתירא

מותרין בין סלקיה ובין לא סלקיה אלא ר"א

ורבנן דעצים דתנן יומל הימנה עצים

אסורה בהנאה הסיק בה את התנור חדש

יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה

בהנאה נתערבה יבאחרים כולן אסורות

בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים רבגן

דפליגי עליה דר"א מאן נינהו אילימא רבנן

דעצים אחמורי מחמרי אלא רכגן דשאור

אימר דשמעת להו לרבנן דמקילי בשאור

בעבודת כוכבים מי מקילי אלא לעולם הא

רבי יוםי והא רבגן ר' יוםי לדבריהם דרבגן

שמר להו לדידי יזה וזה גורם מותר לדידכו 🕫

דאמריתו זה וזה גורם אסור אודו לי [©] מיהת

אף ירקות בימות הגשמים ורבנן כדאמר רב

מרי בריה דרב כהנא אמר רב יהודה אמר

שמואל הלכה כרבי יוםי: ההוא גינתא

דאיזדבל בזבלא דעבודת כוכבים שלח רב

עמרם קמיה דרב יוסף א"ל הכי אמר רב

יהודה אמר שמואל

הלכה כרבי יוםי:

הברכת איסור באילן היתר ששניהם אילן וכמו זבל נבייה וקרקע דלעיל אבל אגוז וקרקע שני ענינים הם ומה שפירש בלשון ראשון הבריך יחור של ערלה באילן והוי כמו ילדה הסבכה בזקנה דבטלה אין הנדוז דומה לראיה דההיא אפילו למ"ד זה וזה גורם אסור מותר כיון שבטלה בזקנה וכן משמע לשון בטלה: ש שאם נמע. וא״ת מ״ש גידולי אגח של ערלה מגידולי (מ) טבל ומעשר שני שהן חולין ואפי׳ גידולי תרומה אלא שגזרו עליהן י בי״ח דבר וי״ל דערלה שאסורה בהנאה יש לאסור הגידולין שגם זה הנאה היא אבל באיסור אכילה אין לאסור הגידולין

מאם נמע והבריך. פי׳ בקונט׳ בלשון אחרון נטע האגוז ואחר

שאינו אוכל האיסור עלמו: שדה תזרע. וכגון שאין הזכל בעין והוה ליה זה ווה גורם ומותר כדפרישית לעיל גבי דאסר אף בשאר איסורין ואינו מחלק

ולעולם זה וזה גורם וקשה דא"כ אפי׳ בלא נתערבה נמי יש להתיר בהולכת הנאת העלים לכך

נראה לפרש הנאת הפת וניחא דלא פליג ר"א ברישא (ל) חדש יותך להתיר להוליך הנאת עלים שהוסק בהן לים המלח:

נתערבה באחרות. לא גרס ר״ת ואחרות באחרות וכן במשנת חבילי תלתן דכלאי הכרם דמייתי בפ"ק דבילה (דף ג:)

לא גרים ליה ומביא ראיה מדאסר שמואל פ' התערובת (זכחים עד.) ספק ספיקא ודחיק התם לאשכוחי תנא דסבר כוותיה ולריך להביא מדרבי יהודה דברייתא דרמוני באדן דאסר בספק ספיקא והולרך לדחוק סבר לה כוותיה בחדא ופליג עלה בחדא דשמואל דוקא בעבודת כוכבים אוסר דהאמר התם הנח לעבודת כוכבים שספיקה אסורה עד סוף העולם ואי גרסינן ליה הכא לייתו הך משנה דבעבודת כוכבים קיימא וכן אי גרסינן ליה נמי בחבילי תלתן היה לו להביא המשנה דר"מ ונימא סבר כוותיה בחדא ור"י בר ברוך אומר דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא אלא חדא ספיקא דה"פ ואחרים באחרים כל אותן אחרים נתערבו באחרים או אפילו רובן דאיכא למימר איסורא ברובא איתיה דה"ג אמר תלמודא התם גבי טבעת של עבודת כוכבים נפלה לתוך מאה טבעות כולן אסורות פירשו ששים למקום אחד וארבעים במקום

אחד הארבעים מותרים דאמרינן איסורא ברובא איתיה י:

זה וזה גורם אסור דקאמרי אבל לא בימות החמה מפני שהצל יפה להן אודו לי נמי בימות הגשמים דאיכא נמי גורם דנבייה ורבנן אמרי ליכא גורם דאיסור דמה שהשביחו בנבייה פגמו בלל: בובל עבודת רוכבים. שבא מדם פרים ועגלים הנשחטים לעבודת כוכבים דתקרובת עבודת כוכבים הן ואסורין בהנאה אבל אמר זבל זה לעבודת כוכבים אינו נאסר כדתניא (לעיל מד:) אין הקדש לעבודת כוכבים: הלכה כר' יוסי. דזה וזה גורם מותר:

משאר איסורי. והתניא שדה שנזדבלה בזבל של עבודת כוכבים. וכן פרה שנתפטמה בכרשיני תרומה תני חדא שדה תיזרע ופרה תשחט. ותניא אידך שדה תבור. ופרה תרוה. מאי ^(†) האי קתני שדה תזרע רבנן. והא . דקתני תכור רבי יוסי אם נזרעה שרי [אלמא] דהוא סבר זה וזה גורם

נבייה: (י) הא רבנן. והא דשרו לעיל נטע והבריך והרכיב לאו משום דאית להו זה וזה גורם מותר אלא משום דמה שגדל מן האגוז עלמו יהא מותר ואסרי רבנן בעבודת כוכבים לעיל דאף היא נעשה זכל וה"ה לשאר איסורין: עד שיהא באיםור כדי לחמץ. פירוש וחו חסור אפי׳ יש בהיתר נמי כדי לחמץ וא״ת היכי מייתי מדרבנן זה וזה גורם מותר דלמה שני להו בין עבודת כוכבים לשאר איסורין י"ל דהכי מייתי (ב) מדר"א נשמע לרבנן דכי היכי

רבנן נמי דשרו לא יחלקו: דלמא מעמא דר"א כו'. פי׳ מותר: אלא ר"א ורבנן דעצים. משום דקאמר הא ר"א והא רבנן מהדר אפלוגתייהו דלפ"ז הדיחוי הברייתות מתורלות הא ר' יוסי ורבנן דידיה דסברי זה וזה גורם אסור והא ר״א ורבגן: רוליך הנאה לים המלח. פי׳ בקונטרס דמי עלי איסור משמע ולכך תהא הפת מותרת

ב) פי' רבינו בזה הוא דלא כפרש"י ותוס' אלא דגם בפרטיי ותוט מנו יגם ברייתא השניה סברה דוה וזה גורם מותר ולא פליגי רק בלכתחלה וצ"ע.

> מתני׳ לא קדם וסילק דאיכא זה חה גורם, גמרו באיסור אסור, אבל בבם אחת, אם נפלי כאחת דליכא גמרו באיסור, הכי נמי דשרי, דוה חה גורם מוחר (שם). יודיך הגאה ליס המדחה. דמי עלים, מכל מקום שמעינן ליה כל כמה דלא ממטי הנאה לים המלח מודה הוא למ״ק בין אחדש יותץ בין אישן יוצן בין אאיסור פת, אלמא כיון דקתני חדש יותץ אית ליה זה חה גורם אסור (שם).